

Det danske Filmmuseum

Fra Det danske Filmmuseum har kulturministeriet den 17. oktober 1970 modtaget hele to redegørelser, en fra museets direktør, mag. art. Ib Monty og en kommentar hertil af museets tilsynsråd. Årsagen er uenighed mellem direktøren og dele af tilsynsrådet dels i spørgsmål om forskellige afleveringspligter til museet (danske og udenlandske kopier, drejebøger m.m.), dels om museets fremtidige tilhørsforhold. Ib Montys stilling fremgår ikke af hans forslag, men derimod tydeligt af et interview i Kosmorama nr. 96: Allerhelst så han filmmuseet – på linje med andre kunstmuseer – direkte underlagt staten, næstbedst kulturministeriet som nu og nædigst under filmfonden, hvilket denne i sin redegørelse til kulturministeren erklærer for det rimeligste.

Ib Monty:

Som svar på ministeriets skrivelse af 26/11 1969 (j. nr. 400-1-69), hvori man udbad sig eventuelle bemærkninger og forslag fra Det danske Filmmuseum i anledning af den forestående revision af lov om film og biografer, skal jeg meddele følgende:

ad § 31. Da museets officielle navn, der også anvendes internationalt, er »Det danske Filmmuseum«, foreslås det, at denne betegnelse anvendes i loven.

I øvrigt har jeg ikke forslag til ændringer af den nugældende § 31, idet jeg dog gør opmærksom på problemet med hensyn til opbevaring af dansk-producerede TV-udsendelser. Der er om dette spørgsmål rettet en særlig henvendelse til ministeriet for kulturelle anliggender i skrivelse af 5. december 1969.

ad § 32. Jeg ville finde det ønskeligt, om der i stk. 1 efter ordene »... de til reklamebrug fremstillede billeder fra filmen« kunne indføjes: »samt et eksemplar af filmens drejebog«. Et eksemplar af drejebogen vil være af stor betydning ved senere studier af dansk filmkunst.

Imellem det nævrende stk. 1 og 2 foreslås indføjlet: »Et år efter en dansk films premiere i Danmark skal producenten vederlagsfrit overlade museet en god, brugt kopi.«

Endelig vil jeg finde det ønskeligt, at der indføjes en bestemmelse af følgende ordlyd: »Af enhver udenlandsk film, som forevises offentligt i Danmark, skal filmens danske distributør på begæring af filmmuseet aflevere en brugt kopi samt et fuldstændigt sæt af de til reklamebrug fremstillede billeder fra filmen, når de danske rettigheder til filmen er udløbet.«

Jeg henleder i denne forbindelse opmærksomheden på, at de fire nordiske filmarkiver (Filmhistoriska Samlingarna, Norsk Filminstitut, Finlands Filmarkiv og Det danske Filmmuseum) på et møde i København 8.-10. december 1965 vedtog at sende følgende resolution til de nordiske landes regeringer: »Ved det 6. nordiske møde for filmarkiverne har man drøftet arkivernes muligheder for at overtage film fra producenter og distributører. I Danmark har man i en ny lov om biografer og film indført bestemmelse om, at Det danske Filmmuseum har ret til at rekvirere kopier af alle dansk-producerede spillefilm samt at negativerne ikke må tilintetgøres uden forudgående meddelelse til museet. En sådan ret er absolut nødvendig for filmarkiverne, hvis de skal kunne bevare den nationale produktion.

Ligesom oversættelseslitteraturen er et helt naturligt element i et lands litteratur, spiller udenlandske film en væsentlig rolle for et lille lands filmkultur, og ligesom den oversatte litteratur bevares i bibliotekerne, bør udenlandske film bevares i arkiverne.

De fire nordiske filmarkiver vil derfor på det kraftigste opfordre til, at der i lovgivningen i de nordiske lande indføres bestemmelser, der sikrer arkiverne retten til at erhverve kopier af alle dansk-producerede film og af alle undertekstede eller eftersynkroniserede importerede film til arkivbrug.«

Videre kan jeg oplyse, at der i 1969 blev stillet forslag i det engelske parlament om deponering af film, også udenlandske, i det nationale filmarkiv i England. Forslaget blev afvist ved anden behandling af økonomiske grunde, men ifølge lederen af The National Film Archive, mr. Ernest Lindgren, fik forslaget støtte fra alle politiske partier, og der var ingen modstand fra filmindustrien. Forslaget vil derfor senere blive genfremsat. Fotokopi af det britiske lovforslag vedlægges. På denne baggrund mener jeg ikke, at mit forslag er så utopisk.

Den 17. februar 1970

Tilsynsrådet

Tilsynsrådet har på en række møder haft lejlighed til at drøfte ministeriets skrivelse af 26. november 1969 (j. nr. 400-1-69), hvori man har udbedt sig eventuelle bemærkninger og forslag fra Det danske Filmmuseum til brug ved den forestående revision af lov om film og biografer, ligesom rådet har haft lejlighed til at drøfte det af museets leder udarbejdede svar på ministeriets henvendelse.

Rådet skal herefter i henhold til § 4 i vedtægterne for Det danske Filmmuseum udtale følgende:

ad § 31. Rådet kan tilslutte sig de af direktør Monty fremsatte bemærkninger vedrørende denne bestemmelse.

ad § 32. Tilsynsrådet finder, at spørgsmålet om aflevering af drejebøger rejser sådanne ophavsretlige og andre problemer, at en afleveringspligt som foreslået af direktør Monty næppe bør lovfæstes, men mener i øvrigt, at dette problem i de fleste tilfælde vil kunne løses i praksis gennem et samarbejde mellem filmmuseet, filmfonden og producenterne.

Rådet kan tiltræde direktør Montys forslag til indføjeelse af en ny bestemmelse om aflevering af en god, brugt kopi af danske film et år efter filmens premiere. Vedlagt bilag.

Derimod vil man finde det betænkeligt i en lov at fastslå en afleveringspligt for udenlandske film, idet man frygter, at man, også her hovedsagelig af ophavsretlige grunde, vil støde på betydelige vanskeligheder ved en sådan bestemmelses praktisering.

Også på dette område mener man, at museets interesser i vidt omfang vil kunne tilgodeses ved et frivilligt samarbejde med importørerne af de udenlandske film.

For så vidt angår spørgsmålet om museets fremtidige administrative placering kan rådet med undtagelse af 2 medlemmer (direktørerne Brusendorff og Jørgen Nielsen) gå ind for det principielle ønske om en placering af museet som en almindelig statsinstitution, finansieret af statsmidler. Mindretallet finder, at museet, uanset om det måtte blive finansieret af statsmidler, bør placeres administrativt under filmfondens bestyrelse.

Såfremt museet også fremtidig vil blive finansieret af filmfonden, finder 4 medlemmer (direktørerne Ove Brusendorff, Erik Hauerslev, Jørgen Nielsen og Flemming John Olsen), at museet administrativt bør henlægges under filmfondens bestyrelse. Disse medlemmer lægger vægt på, at det vil være naturligt, at filmmuseet, når det finansieres via filmfonden, også administrativt henlægges under den fondsbestyrelse, som i øvrigt administrerer fondens midler og har til opgave at tilrettelægge den almindelige danske filmpolitik, hvori museet indgår som et betydningsfuldt led. Disse 4 medlemmer lægger endvidere vægt på den smidige bevillingsmæssige ordning, museet herved ville komme ind under.

4 andre medlemmer (ekspeditionssekretær Bent Hedemand, redaktør Svend Kragh-Jacobsen, magister Bjørn Rasmussen og direktør Leo Schou) finder, at museet fortsat administrativt bør henhøre under ministeriet for kulturelle anliggender. Disse medlemmer fremhæver, at den nugældende ordning har fungeret tilfredsstillende, og anser det for væsentligt, at museets ledelse i videst muligt omfang bevarer sin selvstændighed, hvilket de finder bedst sikres ved den administrative henlæggelse under ministeriet.

Den 17. februar 1970

Statens Filmcentral

Filmcentralen vil gerne løftes ud af filmfonden og gives selvstændighed under undervisningsministeriet.

I besvarelse af ministeriets skrivelse af 26. november 1969, 2. kt. j. nr. 400-1-69, hvori man anmoder Statens Filmcentral om at fremkomme med eventuelle bemærkninger og forslag til ændringer i den gældende lov om film og biografer, skal jeg hermed udtale følgende:

Som det vil være ministeriet bekendt fra Statens Filmcentrals statistikker, har der i årene siden vedtagelsen af den nugældende lov om film og biografer af 21. maj 1964 manifesteret sig en procentvis forskydning i Statens Filmcentrals kraftigt voksende filmudlån, således at en stadig større del af filmforbruget finder sted i forbindelse med forskellige former for undervisning. Denne omstændighed, der blandt andet har forbindelse med den stigende aktivitet inden for den nye fritidslovs rammer, har bidraget til at understrege uover-

ensstemmelsen mellem formålsparagraffen for filmfonden (§ 17 stk. 1) og Statens Filmcentrals kommissorium (§ 30), hvoraf det fremgår, at institutionens primære opgave er at fremskaffe og distribuere film til brug i undervisning og oplysningsarbejde.

Ved filmlovens revision ønsker Statens Filmcentral at pege på det formålstjenlige i, at institutionen løftes ud af filmloven og gives selvstændig status i lovmæssig og finansiel henseende. Ved en sådan ændring ville man opnå, at bevillingen til Statens Filmcentral helt frigøres fra hensynet til filmfondens primære forpligtelse til at fremme filmkunsten i Danmark. Endvidere ville en sådan ordning lette de igangværende bestræbelser på koordinering af den offentlige indsats med hensyn til produktion, anskaffelse og distribution af undervisningsmidler (jfr. i denne forbindelse Statens Filmcentrals skrivelse af 10. januar 1969 til ministeriet vedrørende institutionens integrering i et eventuelt AV-institut).

Den forpligtelse, Statens Filmcentral har til at bidrage til udvikling af filmkulturen, vil det være naturligt at opfylde ved direkte tilskud fra filmfonden.

Statens Filmcentral finder det fortsat ønskeligt, at filmloven giver institutionen mulighed for at få biografbevilling, således som fastsat i den nugældende lovs § 3 stk. 1, 4. led.

Den 1. juni 1970

Dansk Skolebio

Dette og det følgende forslag fra Dansk Filmlærerforening er meget 'hemmelige' dokumenter, som de to afsendere kun meget vaklende billigede offentliggørelsen af. Kosmorama fik først afslag. Jens Petersen, formand i begge bestyrelser, forklarede at der var tale om et privat brev til kulturministeren og kunne i øvrigt kun henholde sig til de negative bestyrelsesbeslutninger. En fornyet henvendelse med oplysning om at en lang række andre indstillinger virkelig ville blive offentliggjort i Kosmorama fik imidlertid de to bestyrelser til at slå om på en helt forunderlig måde og de to breve kom som om offentlighed og åbent spil var den største selvfølge for disse to organisationer, der slår så kraftigt på det pædagogiske.

I anledning af den forestående revision af lov nr. 155 af 27. maj 1964, »Lov om film og biografer«, tillader Dansk Skolebio sig at rette denne henvendelse til ministeriet for kulturelle anliggender.

Under henvisning til udviklingen af det arbejde, der i de senere år er sket for at øge publikums aktive interesse for filmkunsten, vil Dansk Skolebio anse det for rimeligt, om der ved en ny udformning af loven bliver taget skridt til at gøre det filmoplysende og filmpræsenterende arbejde, som øves over for et publikum, der især består af børn og ganske unge, til et område, hvortil filmfonden ordinært kan yde støtte, således at fondens muligheder for at yde støtte til dette arbejde direkte nævnes i det, der vil svare til den nugældende lovs § 18, stk. 2.

Dansk Skolebio tillader sig endvidere at henlede ministeriets opmærksomhed på den sproglige formulering i lovens § 24, stk. 4, hvor der står:

»... til hvilke der alene er adgang for medlemmer af skole-scener...«

I konsekvens af den stedfundne udvikling, hvor Dansk Skole-scene er trådt i likvidation og Dansk Skolebio nu er den eneste organisation, der på landsbasis driver skolebiovirksomhed, tillader vi os at foreslå, at ordet »skole-scener« enten ændres til ordet »skolebio(er)« eller at dette ord tilføjes.

Den 22. oktober 1969

Dansk Filmlærerforening

I anledning af den forestående revision af lov nr. 155 af 27. maj 1964, »Lov om film og biografer«, tillader Dansk Filmlærerforening sig denne henvendelse til ministeriet for kulturelle anliggender.

Under henvisning til det kraftigt øgede publikumsoplysende arbejde om film (således især i form af filmundervisning), der har

fundet sted siden lovens første vedtagelse i 1964, og under henvisning til den betydning netop filmundervisningen har ved at give et værende og kommende filmpublikum en bevidst holdning over for filmmediet, skal vi herved tillade os at henstille til ministeren, at der ved revisionen af loven bliver taget skridt til, at der i dennes § 18, stk. 2 – om de formål filmfonden kan yde støtte til – tilføjes et punkt, hvorefter det direkte ligger inden for filmfondens beføjelser at kunne yde støtte til fremme af publikumsoplysningen om film (således såvel egentlig filmundervisning som andre arrangementer).

Endvidere tillader vi os at pege på det formålstjenlige i, at samme paragrafs stk. 6 – om filmfondsbestyrelsens sammensætning – ændres derhen, at der i denne gives sæde for en repræsentant for det filmoplysende og publikumsaktiverende arbejde, således at fondsbestyrelsen kan komme til at repræsentere andre og mere forskellige synspunkter, end tilfældet er i dag.

Det er Dansk Filmlærerforenings absolutte opfattelse, at der ved ændringer i loven i de angivne retninger vil kunne skabes grundlag for en virkelig bred ekspansion i det publikumsoplysende og filmundervisende arbejde.

Den 22. oktober 1969

Abcinema:

Der skal etableres statsproduktion og alle penge komme fra en folketingsbevilling. En statsfinansieret maskinpark danner grundlaget tillige med en filmfond og en statslig filmcentral. Både filmfond og filmcentral har en administrator udpeget for tre år og henholdsvis et filmproduktionsråd og et filmdistributionsråd på hver tre medlemmer. De udpeges for et år og som administratorerne af kulturministeren. Bevillingssystemet ophæves.

KAPITEL 1: Filmproduktion.

§ 1. Til fremme af filmkunsten i Danmark oprettes et statsligt produktionsselskab med apparaturpark, ateliers, laboratorier etc., som stilles til rådighed for enkeltpersoner eller produktionsselskaber, som ønsker at producere film. Produktionsselskabet forestår det tekniske arbejde omkring film indkøb til distribution af filmcentralen og skal stille sig til rådighed i forbindelse med den praktiske uddannelse af elever fra filmskolen.

§ 2. Det statslige produktionsselskab etableres gennem en folketingsbevilling og udbygges – på grundlag af indstillinger fra selskabets administrator – gennem årlige bevillinger på finansloven. Produktionsselskabet administreres og vedligeholdes hovedsagelig gennem indtægter fra udlejning af apparatur.

§ 3. Det statslige produktionsselskab ledes af en administrator, som udpeges af ministeren for kulturelle anliggender. Administrator udpeges for en treårig periode. Hans ansvar er udelukkende af administrativ karakter. Administrators opgave er dels at opretholde og udbygge produktionsselskabet, dels i samarbejde med hver enkelt producent at tilrettelægge produktionerne praktisk. Administrator ansætter i den udstrækning det skønnes nødvendigt et fast teknisk og administrativt personale. Teknisk og kunstnerisk personale ansættes herudover for hver enkelt film i samarbejde med filmens ansvarlige producent.

§ 4. Til fremme af kunstneriske og eksperimentelle muligheder inden for dansk film oprettes en filmfond.

§ 5. I filmfonden indgår et årligt rådighedsbeløb, som bevilges over finansloven efter indstilling fra ministeren for kulturelle anliggender.

§ 6. Af filmfondens midler afholdes de med fondens administration, med filmskolen samt med filmproduktionsrådets virksomhed forbundne udgifter.

Stk. 2. Herudover anvendes fondens midler efter bestemmelse af filmproduktionsrådet til følgende formål:

- 1) Uddannelse på filmkunstneriske og filmtekniske områder i form af en filmskole.
- 2) Ydelse af garanti for lån til produktion af danske film (op til 100 % af produktionsomkostningerne).
- 3) Ydelse af støtte til udarbejdelse af filmmanuskripter.